

Nucli antic de Borredà

Borredà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Parròquia de Santa Maria de Borredà
Emplaçament A redós de l'església parroquial de Santa Maria de Borredà

Coordenades:

Latitud: 42.136
Longitud: 1.99442
UTM Est (X): 416897
UTM Nord (Y): 4665366

Classificació

Número de fitxa 08024 - 74
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle X-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: L'Ajuntament ha impulsat una política d'ajudes per a incentivar que els propietaris restaurin les façanes del casc antic, política que ha donat molts bons resultats

Protecció Legal
Observacions protecció: Normes Subsidiàries Planejament/Zona 1 Casc Antic
Número inventari IPAA nº 3085

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Pública
Titular: Varis propietaris

Fitxes associades:

[Casa Campalans](#)
[Can Font](#)

Placeta o Plaça del Padró
Ca les "Hermanes" o Casa del Pare Coll
Cal Vilardell
Rectoria de Borredà
Cal Benet
Porta de l'església de Sta. Maria de Borredà
Plaça Major
Ajuntament de Borredà
Santa Maria de Borredà
Campanar de l'església de Sta. Maria de Borredà
El Querol Vell
Pou

Autoria de la fitxa C. Sellés, R. Serra, P. Cascante
Data de registre de la fitxa: dl., 18/10/2004 - 02:00

Descripció

El casc antic de Borredà és format per un conjunt de carrers i places formades des del s. X a redós de l'església parroquial de Santa Maria de Borredà. Tot i l'antiguitat del lloc, el conjunt urbà actual no quedà definit fins al s. XVIII, segle de màxim esplendor i creixement del poble. Compren una superfície de 1,29 ha i compren les edificacions i els espais públics d: la Plaça Major, els carrers de l'Església, de Manresa, de Frontanyà, del Camí de la Font, de Berga, de Dalt, i la Placeta. Aquest espai urbà està consolidat en un 95% amb un predomini de construccions amb més de cent anys d'antiguitat, que presenten les següents característiques generals: es tracta de cases entremitgeres, construïdes amb maçoneria, pedra picada i polida a portes de llindes i finestres, i cobertes amb teules sobre encavallades de fusta. Quan a les alçades cal fer notar que les cases de la Pl. Major presenten planta baixa, dues plantes superior i un sota coberta obert amb galeries o balconades que feia de magatzem i estenedor de la llana; a la resta de carrers hi predominen les cases de planta baixa i dos pisos.

Observacions:

Aquesta zona, dotada des de l'any 1982 per una mínima protecció urbanística per la figura legal "Delimitació del Sol Urbà" (DSU) i ampliada per les "Normes Subsidiàries de Planejament" (NNSS) de l'any 2002 determina una delimitació de les alçades a la dels edificis originals: planta baixa, dos pisos i aprofitaments de sota coberta o planta baixa i dos pisos, i la de fondàries.

Història

La història de Borredà es relaciona directament amb el període de la repoblació de les terres dels comtats de Berga i Osona impulsada pel comte Guifré el Pelós a finals del s. IX i a la fundació d'una església, Santa Maria de Borredà que al s. X la família comtal cedí al gran monestir de Santa Maria de Ripoll. A partir d'aleshores i fins a començaments del s. XIX l'abat de Ripoll fou el senyor jurisdiccional de bona part de l'actual terme municipal. Pel sector sud-est, la zona geogràfica de la Vall del riu Merlès, habitada també des del s. X, també fou dominada pel monestir ripollès, però la zona més meridional quedà sota els dominis i la influència dels barons de la Portella. Durant tota l'etapa medieval i fins al s. XVII la població de Borredà, aplegada en les parròquies de Santa Maria de Borredà, Sant Sadurní de Rotgers, Sant Esteve de Comià i Sant Pere i Santa Maria de Salselles, es dedicà a l'agricultura i la ramaderia; a partir del s. XVII començar a

destacar la manufactura de la llana de la mà d'una colla, cada vegada més gran de paraires i teixidors de llana que s'instal·laren al Borredà i van fer créixer el nucli urbà que ja existia des del s. XIV, esperonat pel fet que l'església i l'hostal estaven estratègicament situats al peu del camí ral que anava de Berga a Ripoll. Al 1667 es fundà el Gremi de Paraires i Teixidors de llana de Sant Joan i mica a mica els menestrals desplaçaren als pagesos en el govern del vila i en les relacions amb el monestir de Ripoll. La prosperitat del set-cents és evident en les cases del casc antic de Borredà, en la gran varietat i riquesa constructiva de les masies i en la importància i quantitat de molins fariners i bataners escampats per tot el terme municipal. La importància del centre llaner de Borredà s'estroncà a finals del s. XVIII quan els teixits de llana van patir la competència dels nous teixits de cotó, productes industrials. Al llarg del XIX Borredà va viure amb intensitat totes les guerres i revoltes, molt especialment les Carlines, en les quals els borredanesos s'implicaren decididament. No fou fins a començament del s. XX que la situació de crisi canvià de la mà de la construcció, per part de la Mancomunitat de Catalunya, d'algunes de les principals infraestructures que van permetre la modernització del nucli urbà, com per exemple la construcció de la carretera de Berga a Ripoll, la xarxa telefònica o l'abastament d'aigua.

Bibliografia

VV.AA. (1981) Gran Enciclopèdia Comarcal de Catalunya, pp 316-318, tomo II, Barcelona VV.AA.(1990) Borredà, Col·lecció Els Llibres de l'Àmbit, Àmbit de Recerques del Berguedà, Berga

